

KOMMUNER KAN BIDRA TILL LEVANDE LOKALA EKONOMIER.

Den 5-6/12-2019 samlades cirka 90 personer från hela landet i en fantastisk miljö på anrika Järvsöbaden i norra Gävleborgs län. Bland deltagarna märktes bland andra studenter och främst då landsbygdsutvecklare från SLU, tjänstemän, ideella föreningar samt folkbildare. Årets tema var ”Kommunen som motor för lokalekonomisk utveckling” och det var den 29:e upplagan av Lokalekonomidagarna.

Huvudtalare var Jonty Leibowitz från Centre for Local Economic Strategies, CLES, i Storbritannien, som jobbar med att hjälpa kommuner att analysera sina ekonomiska flöden, samverka mer med sociala företag och civilsamhälle och att köpa mer lokalproducerat. Jontys föreläsning finns att se på Lokalekonomidagarnas Facebook-sida och på Hela Sverige ska levas Youtubekanal. Bland annat har kommunen Preston lyckats omdirigera 200 miljoner pund från den globala ekonomin till den lokala ekonomin. De har även börjat flytta över pensionssparande från globala fonder till lokala kooperativa banker. Som ett resultat har såväl arbetslöshet som fattigdomen minskat samtidigt som kommunen fått en bättre ekonomi och tilldelats utmärkelser för ”mest förbättrade stad i Storbritannien”. Nu står 19 andra kommuner på kö för att få arbeta med CLES och kommunernas senaste fråga är ”Vi har utlyst klimatnödläge – vad gör vi nu?”.

-Vi säger till kommunerna att de inte ska se klimatfrågan som en separat miljöfråga, utan när de ställer krav på minskade transportsträckor och mer social hänsyn i sina upphandlingar så kommer en minskad klimatpåverkan på köpet, berättade Jonty Leibowitz under konferensen.

I Sverige påstås ofta att Lagen om offentlig upphandling står i vägen för att göra något liknande. Kerstin Angberg-Morgården, Upphandlingsdialog Dalarna, och Gunnar Lyckhage, expert på socialt hållbar upphandling, berättade om vilka möjligheter som ändå finns. Bland annat kan kommuner ställa arbetsrättsliga krav, dela upp upphandlingen i mindre bitar för att skapa möjlighet för lokala småföretag att lämna anbud eller att göra reserverad upphandling med social hänsyn.

Ludvig Sandberg från Socialforum berättade även om möjligheterna med så kallat Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP). Det är en samverkansmodell mellan en förening och till exempel en kommun kring en tjänst där det saknas en marknad. Det kan exempelvis handla om kvinnojourverksamhet som drivs av en ideell förening. Sandberg framhöll att det bör vara ett medvetet vägval för en kommun att bli samverkanspart istället för att utlysa föreningsbidrag eller göra en upphandling. I ett IOP bör kommunen engagera sig i ett gemensamt lärande och vara öppen för att kombinera sina resurser och respektera olikheter.

Deltagarna fick även lära sig om ett lyckat projekt i Gävleborg, kallat Semaforen, som handlar om att lyckas med kompetensförsörjning på arbetsmarknaden även i avfolkningsbygder. Studieförbundet vuxenskolan berättade om ett nytt studiematerial baserat på Josefine Syssners forskning om planering och utveckling i kommuner med krympande ekonomi och befolkningsunderlag.

Jonty Leibowitz i gruppsamtal, Kerstin Angberg-Morgården och Gunnar Lyckhage, Serena Bonato från Tillväxtverket samt Ludvig Sandberg.

Under konferensens andra dag fick deltagarna bekanta sig med några goda lokala exempel på social ekonomi. Ronney Olsson från Samordningsförbund Gävleborg gav oss en introduktion till socialt företagande och hur det offentliga kan samverka med dessa företag. Roland Hamlin, projektutvecklare i Ljusdals kommun, talade under rubriken ”Den goda byråkraten” om vikten av att inom en kommun skapa en kultur av att våga säga ”ja”, våga göra fel och att förstå att när en kommun satsar på föreningslivet så växlas pengarna upp mångfald. Till exempel har Ljusdals kommun samarbetat i flera projekt med det lokala bygdebolaget Destination Järvsö, som för övrigt höll i nästa pass. Bolagets marknadschef, Maria Rosén, berättade att deras satsningar på ökad besöksnäring syftar till att skapa en levande och växande bygd där boende och gäster mår lite bättre. Rosén underströk vikten av visioner – den vision de tog fram på 80-talet har varit vägledande för att nå till den punkt där de står idag.

Konferensens konferencier Jenny Breslin, ordförande för Hela Sverige ska leva Gävleborg X-ing, bytte hatt och berättade om sitt lokala engagemang i Loos-Kårböle vindkraftsgrupp. Hon underströk att vindkraft kan handla om betydligt mer än bygdepeng. Om bygden och kommunen är väl förberedda, har planerat och kompetensutvecklat så kan utbyggnaden av förnyelsebar energi även ge betydande lokala arbetstillfällen och investeringar i förbättrad infrastruktur.

Efter detta fick deltagarna under vägledning av Ylva Lundkvist Fridh, Hela Sverige ska leva, och Jonathan Korsar, Färnebo folkhögskola, vara med i den interaktiva övningen ”Täpp till läckagen”. Det är en lek med vatten, för att förstå det ekonomiska flödet på en plats och vad som kan göras för att skapa en kretsloppsekonomi. Övningen finns att se på Lokalekonomidagarnas Facebook-sida. Ingrid Engelbrekts, Coompanion Gävleborg, och Stefan Barenfeld, landsbygdsutvecklare på Hudiksvalls kommun, berättade sedan om ett projekt där ett tiotal bygder gjort lokalekonomiska analyser, med stöttning från sina respektive kommuner.

Dagen innehöll även två panelsamtal. Dels ett samtal med representanter från Ekobanken, Mikrofonden och Sparbanksstiftelsen Nya, med tips om hur företagare och föreningar kan lyckas

med finansieringen även om deras lokala bankkontor stängt. Dels hölls ett avslutningssamtal med några av dagens talare och publiken om lärdomar från konferensen. Där deltog även Samantha Ohlanders från Unga på landsbygden. Hon ifrågasatte tillväxtnormen och undrade om det inte är dags att värdera det som finns och låta landsbygder få nytta av sina lokala resurser istället för att exploateras och ständigt försöka växa. Ohlanders är även folkmusiker och tillsammans med Staffan Jonsson stod hon för konferensens underhållning.

Tips:

- Föreläsarnas presentationer finns att läsa på <https://lokalekonomi.helasverige.se/jarvso/>
- På <https://www.facebook.com/Lokalekonomidagarna/> finns såväl bilder som filmklipp från konferensen
- Inför konferensen släpptes rapporten ”Strategi för lokalt gemensamt välståndsbygge” som beskriver lokalekonomiska metoder och Preston-modellen utifrån ett svenskt sammanhang. Den finns att ladda hem från vår digitala bokhylla på [helasverige.se](https://helasverige.se/fileadmin/user_upload/Lokalt_Gemensamt_Vaelstaand.pdf) (https://helasverige.se/fileadmin/user_upload/Lokalt_Gemensamt_Vaelstaand.pdf)
- Vill du få framtida inbjudningar till Lokalekonomidagarnas evenemang? Prenumerera på nyhetsbrevet: <https://lokalekonomi.helasverige.se/nyhetsbrev/>

Arrangörer:

